

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *ἀτιμος*.

1) Ὁ μὴ ἐντιμος, ὁ φαῦλος, ἀχρεῖος, πρόστυχος ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἀτιμος ἄνθρωπος. Ἀτιμες δουλείες. Συνήθισε νὰ λέγῃ ἄτιμα λόγια. Αὐτὰ ποῦ κάνει εἶναι ἄτιμα πράγματα κοιν. || Γνωμ. Κάλλις ἄσκημος παρ' ἄτιμος πολλαχ. Τὸν ἄτιμο γὰρ τὴν τιμὴν τοῦ τίμιου τί τὸν μέλλει; Θήρ. Ἡ λ. κατ' ἀντίφρασιν λέγεται καὶ ἐπὶ προσώπων ἀξίων θαυμασμοῦ ἄνευ ὑβριστικῆς ἐννοίας κοιν.: Βρὲ τὸ ἄτιμο, τί ἔξυπνο ποῦ ναι! Γὰρ δέ το τί ὥραϊο εἶναι τὸ ἄτιμο! β) Μισητός, ἐλεεινός, ἀπαίσιος κοιν.: Τί ἄτιμος καιρός! Ἀτιμη ἀρρώστια. Φταίει ἢ ἄτιμη ἢ περίστασι. γ) Ὁ ἐστερημένος τιμῆς, ἐπὶ μοιχαλίδος ἢ πόρνης κοιν.: Εἶναι ἄτιμη. Τὴν ἔβρισε καὶ τὴν εἶπε ἄτιμη. Τί περιμένεις ν' ἀκούσης ἀπὸ γυναῖκα ἄτιμη; κοιν. 2) Ὁ ἀνώτερος πάσης τιμῆς, ἀνεκτίμητος, πολὺτιμος Νίσυρ.: *Ἀτιμες πέτρες (πολύτιμοι λίθοι) || Ἄσμ.**

Μαργαριτὰρι στρογγυλὸ εἶναι τὸ πρόσωπό σου καὶ δύο πέτρες ἄτιμες οἱ κόρες τῶν ματιῶν σου. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀτίμητος 3.

ἀτιμόσογο τό, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀτιμος* καὶ τοῦ οὐσ. *σοί*.

Ἀτιμον γένος, ἄτιμος οἰκογένεια. Συνών. παλαιόσογο.

ἀτιμότοπος ὁ, ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀτιμος* καὶ τοῦ οὐσ. *τόπος*.

1) Τόπος ἀτίμων ἀνθρώπων, ὅθεν προέρχονται ἄτιμοι ἄνθρωποι ἀγν. τόπ. 2) Τόπος μὴ παρέχων εὐκολίας πρὸς ἄνετον βίον, τόπος μὲ δυσμενεῖς συνθήκας ζωῆς Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Συνών. *παλαιότοπος*.

ἀτιμώνευτος ἐπίθ. Μεγίστ. *ἀτεμώνευτος* Σύμ. *ἀτιμώνιφτους* Λέσβ. *ἀτ'μώνιφτους* Λέσβ.

Ἐκ τοῦ στερητ. *ἀ-* καὶ τοῦ ἐπίθ. **τιμωνευτός < τιμωνεύω*.

1) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ διευθύνῃ ἑαυτὸν, ἀκυβέρνητος ἐνθ' ἄν.: *Σπίτιν ἀτιμώνευτον (οἶκος κακῶς διοικούμενος) Μεγίστ. Γ' ναῖκα ἀτιμώνιφτ' (κακὴ οἰκοκυρὰ καὶ σπάταλος) Λέσβ. 2) Ἀπειρόκαλος Λέσβ.*

ἀτιμώνω Κρήτ. — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.

Τὸ μεσν. *ἀτιμώνω*.

1) Ὑβρίζω, προπηλακίζω τινα ἐνθ' ἄν.: *Οὕλη μέρα ναι θυμωμένος καὶ δὲ γάνει ἄλλο πρᾶμα παρὰ ν' ἀτιμώνη Κρήτ. Μὴ δὴν ἀτιμώνης τὴ γακομοῖρα, μὰ δὲ σοῦ φταίει κείνη αὐτόθ. || Ἄσμ.*

*Δὲ θέλω νὰ σὲ βλαστημῶ μουνδὲ νὰ σ' ἀτιμώνω αὐτόθ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. 659 (ἐκδ. JSchmitt) «μεγάλως τὸν ἀτίμωσεν, ἐχόλιασέν του σφόδρα». Συνών. ἀποτιμῶ 2, ἀτιμάζω 3. 2) Μέσ. ὀρκίζομαι Κρήτ.: *Μὴν ἀτιμώνεσαι, μὰ σὲ πιστεύγω σοῦ λέω. Κάτσε ἡσυχα, γιὰτὶ ἀτιμώθηκα πῶς θὰ σὲ δαίρω. Συνών. βλαστημῶ, ὀρκίζομαι (ἰδ. ὀρκίζω), ὀρκώνομαι (ἰδ. ὀρκώνω).**

ἀτιμωξιά ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀτιμώνω*.

1) Βλασφημία. 2) Ὀρκος.

ἀτιμωξιάρις ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀτιμωξιά* καὶ τῆς καταλ. *-ιάρης*.

Βλάσφημος, ἐπὶ ἀνθρώπου: *Εἶναι ἕνας ἀτιμωξιάρις!*

ἀτιμώρητα ἐπίρρ. λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀτιμώρητος*.

Ἄνευ τιμωρίας, ἀτιμωρητὶ σύνηθ.: Κλέβουν-σκοτώνουν ἀτιμώρητα. Πέρασε ὅλες τοῖς τάξεις τοῦ σχολείου ἀτιμώρητα.

ἀτιμώρητος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *ἀτιμώρητος*.

Ὁ μὴ τιμωρούμενος ἢ ὁ μὴ τιμωρηθεὶς κοιν.: *Δὲν ἔμεινε μαθητὴς ἀτιμώρητος. Ὁ ἔνοχος ἔμεινε ἀτιμώρητος. Κλέφτης ἀτιμώρητος. Τέτοια πρᾶξι δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἀτιμώρητη κοιν.*

ἀτίμωσι ἡ, λόγ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *ἀτίμωσις*.

Ἡ ἀφαίρεσις τῆς τιμῆς τινος: Δὲν μπορεῖνὰ ζήσῃ ὕστερ' ἀπὸ τέτοια ἀτίμωσι.

ἀτίναχτος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) *ἀτίνᾱχτος* Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.) *ἀτίναχτος* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *ἀτίναχος* Πελοπν. (Κορινθ. Τρίκκ.) *ἀτίνᾱχος* Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. *ἀ-* καὶ τοῦ ἐπίθ. *τιναχτός*.

1) Ὁ μὴ τιναχθεὶς, ὁ μὴ ξεσκονισθεὶς κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Χαλδ. κ.ά.): *Ἀτίναχτο χαλί. Ἀτίναχτες κουβέρτες. Ἀτίναχτα κιλίμα-σεντόνια κττ. κοιν. Λώματα ἀτίνᾱχτα (λώματα=ἐνδύματα) Χαλδ. β) Μεταφ. ὁ μὴ πω ἐκκενωθεὶς, ἐπὶ βαλαντίου Πόντ. (Κερασ.): Ἡ φούντ' ἀτ' ἀκόμαν ἀτίναχτον ἐν' (τὸ βαλάντιόν του εἰσέτι δὲν ἔξεκενωθή).*

2) Ὁ μὴ σεισθεὶς ἢ ὁ μὴ ραβδισθεὶς διὰ νὰ πέσουν οἱ καρποὶ του ἢ ἡ ἐπὶ τῶν κλώνων του χιῶν, ἐπὶ δένδρου κοιν.: *Ἀτίναχτη ἀμυγδαλὰ-ἐλαῖα-καρυδὰ κττ. κοιν. Εἶνι ἀτίναγατὰ κλαριά ἀτ' τὰ χιόνια Στερελλ. (Αἰτωλ.) Συνών. *ἀνεπίδαρτος, ἀρράβδιστος 1. β) Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου δὲν συνελέγησαν οἱ καρποὶ πολλαχ. καὶ Πόντ. (Χαλδ.): *Ἀτίναχτη συκεὰ πολλαχ. Ἀτίνᾱχτον κεράσ' (κερασὰ) Χαλδ. Συνών. ἀμάζωτος 2. γ) Ὁ μὴ ξανθεὶς, ἐπὶ βάμβακος Ἀθῆν.: Μπαμπάκι ἀτίναχτο. Συνών. ἀλανάριστος 1, ἀλάναρος, ἀξάγκλυστος 1, ἀξαντος, ἀστοίβαχτος 2, ἀσυρτος Α 3. 3) Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἐρρίφθη Πόντ. (Κερασ.)—ΚΚρυστάλλ. Ἔργα 2, 168 ΚΠαλαμ. Δωδεκάλ. Γύφτ. 30: *Ἀτίναχτος πέτρα Κερασ. Κρέμονται... οἱ κοκκινόβραχοι τοῦ γκρεμοῦ σὰν ἀτίναχτ' ἀστροπελέκια ΚΚρυστάλλ. ἐνθ' ἄν. || Ποίημ.***

... Κ' ἦταν οἱ καιροὶ ποῦ ἀτίναχτο μέγ' ἀστροπελέκι... κρέμονταν ἀπάνω ἀπὸ τὸν κόσμον ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν.

ἀτλαζένιος ἐπίθ. σύνηθ. *ἀτλαζένιους* βόρ. ιδιώμ. *ἀτλαζένιος* Ἄνδρ. *ἀτλαζέινους* Μακεδ. (Σιάτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀτλάζι* καὶ τῆς καταλ. *-ένιος*.

Ὁ γενόμενος ἀπὸ μεταξωτὸν ὕφασμα τὸ καλούμενον *ἀτλάζι* ἐνθ' ἄν.: *Ἀτλαζένιο πάπλωμα-φόρεμα-φουστάνι κττ. Ἀτλαζένια σκαρπίνια. Καναπέδες ἀτλαζένιοι. Ἀτλαζένιες μαξιλλαροθήκες σύνηθ. Ἀντερὶ ἀτλαζέινου Σιάτ. Συνών. ἀτλάζωτος.*

ἀτλάζι τό, *ἀτλάζιν* Κύпр. Λυκ. (Λιβύσσ.) *ἀτλάζι* κοιν. καὶ Πόντ. *ἀτλάζ'* βόρ. ιδιώμ. καὶ Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) *ἀτλάζι* Μύκ. Νάξ. Τσακων. *ἀκλάζι* Μύκ. *ἀχλάζι* Θήρ.

Ἐκ τοῦ Ἀραβοτουρκ. *atlas*.

1) Μεταξωτὸν στιλπνὸν ὕφασμα, ὁλοσηρικὸν κοιν. καὶ Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: *Πάπλωμα-φόρεμα-φουστάνι ἀπὸ ἀτλάζι κοιν. || Παροιμ. 'Σ τ' ἀτλάζι τρίχα δὲ χωρεῖ (ἐπὶ ἐκείνου τοῦ ὁποίου ἡ ἀρετὴ εἶναι καταφανής. Συνών. παροιμ. καθαρός οὐρανός ἀστραπὲς δὲ φοβᾶται) Ἡπ. 2) Δερματικὸν νόσημα Δαρδαν. (Ὀφρύν.) Κύпр.*

